Stanovisko Európskeho hospodárskeho a sociálneho výboru „Návrh nariadenia Rady o oznamovaní investičných projektov v oblasti energetickej infraštruktúry v rámci Európskeho spoločenstva Komisii a o zrušení nariadenia (ES) č. 736/96“

[KOM(2009) 361 v konečnom znení – 2009/0106 (CNS)]

(2010/C 255/22)

Samostatný spravodajca: pán **SALVATORE**

Rada sa 4. septembra 2009 rozhodla podľa článku 262 Zmluvy o založení Európskeho spoločenstva prekonzultovať s Európskym hospodárskym a sociálnym výborom

„Návrh nariadenia Rady o oznamovaní investičných projektov v oblasti energetickej infraštruktúry v rámci Európskeho spoločenstva Komisii a o zrušení nariadenia (ES) č.º 736/96“

KOM(2009) 361 v konečnom znení – 2009/0106(CNS).

Odborná sekcia pre dopravu, energetiku, infraštruktúru a informačnú spoločnosť poverená vypracovaním návrhu stanoviska výboru v danej veci prijala svoje stanovisko 12. novembra 2009. Spravodajcom bol pán SALVATORE.

Európsky hospodársky a sociálny výbor na svojom 458. plenárnom zasadnutí 16. a 17. decembra 2009 (schôdza zo 16. decembra) prijal 177 hlasmi za, pričom nikto nehlasoval proti a 1 člen sa hlasovania zdržal, nasledujúce stanovisko:

1. Závery a odporúčania

1.1 Európsky hospodársky a sociálny výbor schvaľuje zámer Európskej komisie zaviesť nové pravidlá týkajúce sa investičných projektov v oblasti energetickej infraštruktúry a podporuje skúmaný návrh nariadenia, pretože vychádza z nedávneho vývoja európskej energetickej politiky. Návrh je reakciou na požiadavky tohto odvetvia vyvolané okolnosťami, uľahčuje zber príslušných údajov, ktoré sú dostatočné a transparentné, a vytvára administratívne zaťaženie úmerné účelu návrhu.

1.2 EHSV súhlasí s východiskovou myšlienkou návrhu, že treba zladiť potrebu zaručiť pravidelné a ucelené informácie na uskutočňovanie pravidelných analýz vo všetkých energetických odvetviach s cieľom znížiť administratívne náklady a podporiť transparentnosť. Návrhy Komisie vo vzťahu k týmto požiadavkám predstavujú jednoznačné zlepšenie jestvujúceho systému. Vzhľadom na to sa javí, že návrh, ktorého právnym základom je článok 284 Zmluvy o ES a článok 187 Zmluvy o založení Európskeho spoločenstva pre atómovú energiu, je úplne v súlade so základnými zásadami subsidiarity a proporcionality.

1.3 EHSV konštatuje, že podrobnosti týkajúce sa medzných hodnôt spomínaných v prílohe návrhu nariadenia, pri prekročení ktorých vzniká povinnosť zasielať informácie, Európska komisia nedostatočne zdôvodnila. Je potrebné, aby európske i národné rozhodovacie orgány spolu so subjektmi v danom odvetví a organizáciami občianskej spoločnosti dôkladnejšie popremýšľali o definovaní najvhodnejších minimálnych medzných hodnôt, ktoré budú zárukou bezpečnosti, rešpektovania životného prostredia, transparentnosti a hospodárnosti.

1.4 EHSV navrhuje, aby periodické analýzy Komisie okrem toho, že budú predvídať prípadnú nerovnováhu v ponuke energie a dopyte po nej a identifikovať nedostatky v infraštruktúrach, boli aj nástrojom, ktorým sa bude sledovať v akom štádiu sa nachádzajú ohlásené projekty, aby ich realizácia končila v primeraných termínoch.

1.5 Podľa názoru EHSV má zásadný význam zaistenie bezpečnosti jestvujúcich infraštruktúr aj bezpečnosti nových projektov. Investície trhových subjektov by sa mali zamerať hlavne na modernizáciu, údržbu a technologickú aktualizáciu na zaistenie bezpečnosti energetických sietí s cieľom predchádzať problémom a zaručiť energetickú účinnosť a ekologickú udržateľnosť, od ktorej sa zo žiadneho dôvodu a nikdy nemôže a nesmie upúšťať.

1.6 EHSV zdôrazňuje, že zber informácií a údajov o infraštruktúrach v oblasti záujmu Spoločenstva umožní posilniť zásadu energetickej solidarity členských štátov. Okrem toho, periodické analýzy ako nástroj podporia diverzifikáciu energetických zdrojov, čím sa zmenší energetická závislosť od jednotlivých krajín vyvážajúcich konvenčné zdroje a zväčší istota dodávok.

1.7 Pokiaľ ide o elektrickú energiu z obnoviteľných zdrojov, EHSV považuje za dôležité vyhnúť sa administratívnym výdavkom zaťažujúcim malé a stredné podniky, osobitne tie, ktoré sa špecializujú na nové ekologicky vhodné technológie a sú už znevýhodnené vyššími výrobnými nákladmi v porovnaní s konvenčnými zdrojmi energie.

1.8 EHSV odporúča, aby členské štáty na zlepšenie transparentnosti, čo je cieľ vyhlásený Európskou komisiou, brali patrične do úvahy názory obyvateľov tých lokalít, v ktorých sa nové zariadenia majú vybudovať, vyjadrované prostredníctvom združení zastupujúcich občiansku spoločnosť.

1.9 EHSV odporúča Európskej komisii dohliadať na to, aby sa investičné náklady negatívnym spôsobom neprenášali na spotrebiteľov.

2. **Úvod**

2.1 Liberalizácia vnútorného trhu s energiou otvára nové príležitosti investovať do odvetvia energetiky. Nové legislatívne prostredie stanovuje dosiahnutie určitých cieľov v oblasti obnoviteľných zdrojov energie a biopalív.

Vzhľadom na očakávaný a žiaduci nárast investícií do infraštruktúr v Európe je potrebný harmonizovaných rámec na zber údajov a informácií o projektoch uvádzania energetických zariadení do prevádzky a ich vyraďovania z prevádzky.

2.2 Komisia navrhuje zrušiť nariadenie (ES) č. 736/96 a nahradiť ho novým, ktoré bude zamerané na monitorovanie investičných projektov v oblasti výrobných a dopravných infraštruktúr a infraštruktúr na uskladňovanie energie a ukladanie oxidu uhličitého.

2.3 Zber príslušných a primeraných údajov o rozvoji energetických infraštruktúr v členských štátoch je nevyhnutný na to, aby bolo možné vykonávať pravidelné medziodvetvové analýzy, ktoré sú potrebné na určenie a predvídanie prípadných štrukturálnych slabín a nerovnováhy medzi dopytom a ponukou v oblasti energie. Navyše treba subjektom na trhu zabezpečiť potrebnú transparentnosť a znížiť administratívne náklady.

2.4 Okrem toho, že nariadenie (ES) č. 736/96 je zastarané tým, že mimo jeho pôsobnosť je ponechaná veľká časť zariadení v oblasti obnoviteľných zdrojov energie, nestanovuje ani primeraný systém zberu údajov a monitorovania energetických projektov členských štátov. Systém platný v súčasnosti by teda mohol byť prekážkou, pokiaľ ide o istotu investícií, lebo nezaručuje transparentnosť a dlhodobo môže spomaliť prechod na hospodárstvo s nízkymi emisiami oxidu uhličitého. Okrem toho sa zdá, že súčasný predpis neposkytuje záruku bezpečnosti sietí, výrobných zariadení a zariadení na uskladňovanie energie a ukladanie oxidu uhličitého.

3. **Návrh Komisie**

3.1 Obsah návrhu nariadenia sa opiera o povinnosť členských štátov poskytovať Európskej komisii informácie týkajúce sa projektov investovania do infraštruktúr v oblasti ropy, plynu, elektrickej energie, biopalív a zachytávania, ukladania a prepravy oxidu uhličitého, ktorých realizácia už začala alebo sa má začať v priebehu nasledujúcich piatich rokov. Táto povinnosť sa týka aj vyradení jestvujúcich zariadení z prevádzky, ktoré sú plánované na nasledujúce tri roky.

3.2 Medzi požadované údaje patrí: kapacita zariadenia; miesto, názov, druh a hlavné charakteristiky infraštruktúry; pravdepodobný dátum uvedenia do prevádzky; druh použitých zdrojov energie; technológie na zabezpečenie infraštruktúry; inštalácia systémov na zachytávanie oxidu uhličitého. V prípade vyradenia zariadenia z prevádzky sú potrebné tieto údaje: povaha a kapacita príslušnej infraštruktúry; pravdepodobný dátum vyradenia z prevádzky.

3.3 Komisia navrhuje, aby členské štáty poskytovali potrebné informácie od 31. júla 2010 raz za dva roky. Trhové subjekty majú takéto informácie dodať členskému štátu, na území ktorého sa projekt bude realizovať, do 31. mája príslušného roku predkladania správ. Informácie budú odrážať situáciu v investičných projektoch k 31. marcu príslušného roku predkladania správ.

3.4 Komisia podporuje model doplnkovosti, aby zabránila zdvojovaniu informácií. Podľa tejto zásady sú členské štáty oslobodené od povinnosti odovzdávať tie údaje, ktoré už boli poskytnuté prostredníctvom zodpovedajúcich informácií na základe osobitných predpisov alebo v rámci viacročného investičného plánu.

3.5 Komisia využíva zozbierané informácie na to, aby aspoň každé dva roky pripravila medziodvetvovú analýzu štrukturálneho vývoja energetickej sústavy EÚ, pri ktorej sa o výsledkoch bude diskutovať s členskými štátmi a zainteresovanými stranami. Výsledky môžu byť zverejnené, pokiaľ to nie je v rozpore s ochranou pri spracovávaní osobných alebo citlivých obchodných údajov.

3.6 Komisia môže k tomuto nariadeniu prijať potrebný vykonávací predpis, osobitne pokiaľ ide o spôsoby výpočtu, technické definície a obsah požadovaných údajov. Predpokladá sa, že nariadenie bude preskúmané do piatich rokov od nadobudnutia účinnosti.

4. **Všeobecné pripomienky**

4.1 EHSV víta návrh Komisie vzhľadom na význam, aký má toto nové nariadenie pri cieľoch európskej energetickej politiky. Vybrané riešenie spája požiadavku monitorovania a zberu príslušných údajov o investičných projektoch s požiadavkou obmedzenia administratívnych nákladov i s požiadavkou zlepšenia transparentnosti.

4.2 Cieľom nariadenia je monitorovať energetickú sústavu EÚ prostredníctvom analýzy údajov a informácií zozbieraných a spracovaných Komisiou, a hlavne jej útvarom na sledovanie energetického trhu, týkajúcich sa projektov investovania do energetických infraštruktúr.

4.2.1 Existencia vnútorného trhu a potreba vytvoriť systém takéhoto monitorovania, ktorý bude fungovať na nadnárodnej úrovni sú dostatočné na vysvetlenie prečo je normatívna činnosť na úrovni Spoločenstva vhodnejšia, než činnosť na národnej úrovni. Normatívna úprava navrhovaná Komisiou je teda úplne v súlade so všeobecnou zásadou subsidiarity.

4.2.2 Voľba normatívneho nástroja, ktorým je nariadenie nahrádzajúce predchádzajúce nariadenie upravujúce túto oblasť, ako aj jeho obsah, ktorým sa členským štátom ukladá povinnosť zasielať informácie, ale s takou úpravou, ktorá zohľadňuje požiadavku, aby neboli nadmerne administratívne zaťažované, dokazujú plný súlad skúmaného návrhu aj so zásadou proporcionality.

4.3 Návrh Komisie uprednostňuje mechanizmus doplnkového oznamovania pred integrovaným a kompletným systémom. EHSV zdôrazňuje, že tento výber je v záujme hospodárnosti a znižovania administratívnych nákladov podnikov a členských štátov s priaznivým vplyvom na konečnú cenu energie, zabráni zdvojovaniu údajov a zlepší ich akosť.

4.4 EHSV zastáva názor, že pravidelné úplné a kvalitné informácie nielenže umožnia Komisii monitorovať európske energetické infraštruktúry a určiť ich nedostatky, ale prispejú aj k tomu, aby všetky národné i európske politické rozhodovacie orgány, trhové subjekty i investori pochopili problematiku energetických infraštruktúr.

5. **Konkrétne pripomienky**

5.1 EHSV oceňuje jasné definície uvedené v článku 2 navrhovaného nariadenia. Takéto definície, ktoré v súčasnosti platné nariadenie (ES) č. 736/96 neobsahovalo, uľahčujú pochopenie právneho textu a ozrejmujú obsah jeho pôsobnosti.

5.2 Podľa EHSV by medziodvetvové analýzy opakované každé dva roky umožnili zodpovedajúce monitorovanie vývoja projektov energetickej infraštruktúry v Európe.

5.3 EHSV vždy tvrdil, že téma bezpečnosti infraštruktúr sa nemôže oddeliť od témy istoty dodávok. Aj nedávno ([1]) EHSV pri tej istej téme zdôraznil potrebu zabezpečenia zariadení a sietí na prenos energie a dopravu oxidu uhličitého. Je teda dôležité, aby Komisia vo svojich pravidelných analýzach brala do úvahy hľadiská týkajúce sa modernizácie a údržby jestvujúcich zariadení a sietí.

5.4 Podľa EHSV sú najdôležitejšie informácie o projektoch v záujme Spoločenstva. Od kvality týchto informácií závisí možnosť Európskej komisie nasmerovať členské štáty tak, aby uplatňovali zásadu energetickej solidarity a diverzifikovali zdroje zásobovania s cieľom zmenšiť energetickú závislosť od niekoľkých vývozcov konvenčných zdrojov energie. Podľa EHSV predstavujú nadnárodné energetické infraštruktúry jednoznačne oblasť záujmu Spoločenstva. Výbor dokonca už vo svojich predchádzajúcich stanoviskách vyjadril názor, že služby vo všeobecnom záujme Spoločenstva sú „potrebné pre pokračovanie spoločného budovania Európy“ a že postupné zjednotenie energetických sietí (plynu, elektriny, ropy) „by mohlo citeľne znížiť prevádzkové a investičné náklady a viac povzbudiť investície do nových projektov sietí“ v rámci verejných partnerstiev (EÚ a členské štáty) a súkromných partnerstiev „s cieľom zvýšiť bezpečnosť dodávok energie“ ([2]).

5.5 EHSV poznamenáva, že systém navrhnutý Komisiou uprednostňuje centralizovanú výrobu energie, aj keď mnohé signály poukazujú na to, že v budúcnosti by sa európska energetická sústava mohla opierať o decentralizované zariadenia na výrobu elektriny pre domácnosti (fotovoltaické panely, malé kogeneračné zariadenia atď.). Treba zabezpečiť, aby sa tieto zariadenia mohli napojiť na elektrické prenosové siete bez toho, aby malým a stredným podnikom vznikali nadmerné administratívne náklady.

5.6 EHSV konštatuje, že Európska komisia nedostatočne zdôvodnila podrobnosti týkajúce sa medzných hodnôt spomínaných v prílohe návrhu nariadenia, pri prekročení ktorých vzniká povinnosť zasielať informácie.

5.7 EHSV vyzýva k prehĺbeniu diskusie o užitočnosti a udržateľnosti systémov zachytávania a ukladania oxidu uhličitého (CCS), keďže už vyjadril svoje námietky týkajúce sa užitočnosti a neškodnosti projektov zachytávania a prepravy oxidu uhličitého. Konštatuje však, že v ustanoveniach návrhu Európskej komisie sa uvádzajú aj informácie týkajúce sa projektov prepravy a ukladania oxidu uhličitého. Takéto ustanovenia je teda možné interpretovať iba ako zahrnutie týchto infraštruktúr do periodických analýz európskej energetickej sústavy.

5.8 EHSV považuje za nevyhnutné, aby budovanie energetických infraštruktúr na miestnej úrovni nebolo v rozpore s vôľou obyvateľov a ich miestnych zástupcov. EHSV podporuje myšlienku transparentnosti, vďaka ktorej sú občania dobre informovaní o dosahu plánovaných projektov prostredníctvom primeraného posúdenia hospodárskeho, sociálneho a environmentálneho dosahu.

V Bruseli 16. decembra 2009

Predseda
Európskeho hospodárskeho a sociálneho výboru
Mario SEPI

([1]) Ú. v. EÚ C 306, 16.12.2009, s. 51.

([2]) Ú. v. EÚ C 128, 18.5.2010, s. 65.